

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ : Εικόνες της Ελλάδας στη «Ρωμιοσύνη» και στο «Άξιον Εστί»

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ : Π. Ζουρντού, ΠΕ02

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ : Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Β΄ Λυκείου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Γενιά του '30

ΤΑΞΗ: Β΄ Λυκείου

ΣΧΟΛΕΙΟ: Το σενάριο εφαρμόστηκε στο ΓΕΛ Καστορείου.

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: Έξι (6) διδακτικές ώρες

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ: 10 (5 σε κάθε ομάδα)

ΧΩΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: Εργαστήριο πληροφορικής

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Για τον εκπαιδευτικό: ο εκπαιδευτικός που θα εφαρμόσει το σενάριο είναι καλό να έχει επιμορφωθεί σε προγράμματα Α΄ επιπέδου στη χρήση των ΤΠΕ (και επιθυμητό να έχει παρακολουθήσει τα σεμινάρια Β΄ επιπέδου), ώστε να μπορεί να εφαρμόζει ομαδοσυνεργατικές μεθόδους προσέγγισης του υλικού, να έχει γνώση των αξιόπιστων διαδικτυακών τόπων για τη νεοελληνική λογοτεχνία.

Για τους μαθητές: οι μαθητές Β΄ Λυκείου έχουν ήδη αποκτήσει γνώσεις ή δεξιότητες που θα απαιτηθούν κατά την εφαρμογή, οπότε δεν προβλέπεται να αντιμετωπίσουν πολλές δυσκολίες. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν διάφορες εφαρμογές των Η/Υ όπως: προγράμματα επεξεργασίας κειμένου (Word), πλοήγηση στο διαδίκτυο και χρήσης μιας μηχανής αναζήτησης (Google).

Για τη σχολική μονάδα: Οι περισσότερες δραστηριότητες θα υλοποιηθούν στο εργαστήριο πληροφορικής, που επομένως θα πρέπει να είναι στη διάθεση του εκπαιδευτικού που θα εφαρμόσει το σενάριο. Καλό είναι να υπάρχει διαθέσιμος βιντεοπροβολέας.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ Τ.Π.Ε.: Τα εργαλεία και τα λογισμικά που θα αξιοποιηθούν είναι: Φυλλομετρητής, Επεξεργαστής κειμένου (Word), Youtube, Timetoast, Tagxedo.

B. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι εικόνες της Ελλάδας στην ποίηση του Ελύτη και του Ρίτσου και συγκεκριμένα στο «Άξιον εστί» και τη «Ρωμιοσύνη» έδωσαν τον τίτλο του σεναρίου. Οι δύο ποιητές, ως ευαίσθητοι δέκτες, είχαν παρουσιάσει διαφορετικές εικόνες της πατρίδας επισημαίνοντας τη συνάρτησή τους με τα ιστορικά γεγονότα και τα πολιτιστικά ρεύματα. Έτσι οι μαθητές κατανόησαν μέσα από την ποίηση ότι η πατρίδα είναι μια σύνθετη έννοια που δεν αναφέρεται μόνο στον τόπο που κατοικεί ένας λαός αλλά κυρίως στις ιδέες, στις αξίες, στα ιδανικά, στον πολιτισμό και στην ιστορία του. Ήρθαν σε επαφή με την «ψυχή» της πατρίδας μέσα από μια ποιητική δημιουργία των δυο κορυφαίων μας ποιητών και μάλιστα μελετώντας για πρώτη φορά ενιαία ποιητικά έργα και όχι αποσπάσματά τους, όπως συμβαίνει στην τρέχουσα σχολική πραγματικότητα.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Οι θεωρίες μάθησης που αξιοποιήθηκαν είναι οι εξής:

- Η ευρετική – ανακαλυπτική μάθηση του Bruner
- Η ομαδοσυνεργατική μάθηση.
- Η κοινωνικο – πολιτισμική προσέγγιση της μάθησης του Vygotsky.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- Να αντλήσουν από ποιητικά κείμενα στοιχεία για την πατρίδα και τα χαρακτηριστικά της.
- Να έρθουν σε επαφή με το ευρύτερο κοινωνικό και ιστορικό περιβάλλον και τις ιδιαίτερες συνθήκες μέσα στις οποίες γεννήθηκαν τα εξεταζόμενα κείμενα.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- Να έρθουν σε επαφή με δύο ολόκληρα έργα και μάλιστα των σπουδαίων ποιητών μας, του Οδ. Ελύτη και του Γ. Ρίτσου, και συγκεκριμένα με το «Άξιον Εστί» και «Ρωμιοσύνη» αντίστοιχα.
- Να γνωρίσουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα της νεωτερικής ποίησης.
- Να κατανοήσουν τις ιδιαίτερες κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες οι οποίες οδήγησαν στην εμφάνιση της νεωτερικής ποίησης.
- Να συνειδητοποιήσουν την αξία της απαγγελίας του ποιητικού έργου ως μέσου ερμηνείας του.

Γραμματισμοί

Μετά την εφαρμογή του σεναρίου αυτού επιδιώχθηκε οι μαθητές **να μπορούν**:

- να εντοπίζουν σε ποιήματα νεωτερικά γνωρίσματα, αξιοποιώντας τις γνώσεις που απέκτησαν.
- να αποκτήσουν σταδιακά τη δυνατότητα να διαβάζουν την ποίηση ως πολιτιστικό καθρέφτη της εποχής της.
- να συνεργάζονται στο φυσικό χώρο της εργαστηρίου πληροφορικής, με στόχο τη σύνθεση των απόψεών τους και την παραγωγή κοινού έργου.
- να δημιουργούν οι ίδιοι πολυτροπικά κείμενα με συνδυασμό πολλών σημειωτικών συστημάτων (γλώσσας, εικόνας, ήχου)
- να αντλούν, να **αξιολογούν** και να αξιοποιούν υλικό από το διαδίκτυο, επιχειρώντας, με τη διακριτική υποστήριξη της διδάσκουσας, αναζητήσεις σε αξιόπιστους ιστότοπους.

Διδακτικές πρακτικές

Το σενάριο εφαρμόστηκε σε τρεις φάσεις («πριν από την ανάγνωση», «ανάγνωση», «μετά την ανάγνωση») και στηρίχθηκε σε συνδυασμό διδακτικών μεθόδων, όπου κεντρική θέση κατείχε η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας.

Οι μαθητές συνεργάστηκαν στο πλαίσιο των ομάδων για την εκπόνηση των δραστηριοτήτων που προβλέπονταν από το σενάριο. Στόχος του σεναρίου ήταν να δημιουργηθεί στο πλαίσιο της ομάδας κλίμα συνεργασίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των μαθητών, οι οποίοι ενθαρρύνθηκαν και καθοδηγούνταν διακριτικά από τη διδάσκουσα, ώστε αξιοποιώντας τις κατάλληλες πληροφορίες και

με φαντασία, κριτική και ώριμη σκέψη να οδηγηθούν στην ανακάλυψη της γνώσης και την προσωπική ερμηνεία του λογοτεχνικού κειμένου. Το αποτέλεσμα της συνεργασίας τους το παρουσίασαν στην ολομέλεια της τάξης, επιχειρηματολογώντας για τις επιλογές τους και δεχόμενοι με συζήτηση την κριτική των άλλων.

Η διδάσκουσα παρακολούθησε την πορεία εργασίας των μαθητών, επεμβαίνοντας, όταν το έκρινε απαραίτητο, για να δώσει κατευθύνσεις, να προτείνει διαδικτυακές αναζητήσεις με συγκεκριμένα κριτήρια, να λύσει απορίες, να διορθώσει λάθη και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή όλων των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Έτσι, μέσω της ανατροφοδότησης, επιδιώχθηκε να επιτευχθεί η βελτίωση του υλικού που παράγεται από τους μαθητές και η απόκτηση των δεξιοτήτων που προβλέπονταν από το σενάριο.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ-ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Αφετηρία

Τα δύο ποιητικά έργα που εξετάστηκαν στο σενάριο αυτό αποτελούν σταθμούς στην ποιητική πορεία των δύο εκπροσώπων της γενιάς του '30. Έχουν μελοποιηθεί, μελετηθεί και εξακολουθούν, χάρη σε αυτό, να προκαλούν ποικίλες ανταποκρίσεις, ακόμη και σε μαθητές που δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι με την ποίηση. Θεώρησα, λοιπόν, ότι με το σενάριο αυτό θα δοθεί η ευκαιρία στους μαθητές να μελετήσουν ολόκληρα έργα (κι όχι αποσπάσματα), να κινητοποιηθούν και να επιτευχθούν οι στόχοι που είχαν τεθεί πριν από τη δημιουργία του.

Κείμενα

Οδυσσέας Ελύτης, *Άξιον εστί*, Αθήνα: Ίκαρος

Γιάννης Ρίτσος, *Ρωμοσύνη*, Αθήνα: Κέδρος

Πρώτη φάση - Πριν από την ανάγνωση

1^η ώρα

Όλο το σενάριο υλοποιήθηκε στο Εργαστήριο της πληροφορικής, που ήταν εφοδιασμένο με βιντεοπροβολέα.

Αφού καλωσορίσαμε τα παιδιά, τα ρωτήσαμε τι σημαίνει για αυτά πατρίδα και σημειώσαμε τις πρώτες σκέψεις τους στον πίνακα. Η συζήτηση πήρε τη μορφή ιδεοθύελλας.

Στη συνέχεια ακούσαμε τα τραγούδια «**Αχ Πατρίδα μου γλυκιά**» και «**Αχ, Ελλάδα σε αγαπώ**», σε συνδυασμό με video των τραγουδιών, και συζητήσαμε με τους μαθητές σχετικά με τις εντυπώσεις που αποκόμισαν και συμπληρώσαμε με νέες σκέψεις, εντυπώσεις, ιδέες το υλικό. Στόχος, να ανιχνεύσουμε τις παραστάσεις των παιδιών για την πατρίδα, πριν ακόμη έρθουν σε επαφή με τα λογοτεχνικά κείμενα.

Ως ατομική εργασία για το σπίτι ζητήσαμε να εντοπίσουν τα παιδιά στο διαδίκτυο άλλο υλικό που αναφέρεται στο ίδιο θέμα (τραγούδια, βίντεο, ποιήματα, πίνακες) και να γράψουν ένα **σύντομο κείμενο με τις σκέψεις τους** σχετικά με τον τρόπο που παρουσιάζεται σε αυτό η πατρίδα. Την επόμενη φορά συλλέξαμε τις εργασίες αυτές και αξιολογήσαμε όχι τόσο την ποσότητα του υλικού όσο το βαθμό κριτικής θέασής του.

Δεύτερη φάση - Κατά την ανάγνωση

2^η ώρα

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε δύο ομάδες. Τα φύλλα εργασίας ήταν κοινά για αυτές τις δύο ομάδες καθ' όλη τη διάρκεια του σεναρίου, ωστόσο καθεμιά μελέτησε το ένα από τα δύο ποιήματα.

Καταρχάς, οι μαθητές εντόπισαν στο διαδίκτυο τα δύο ποιήματα με τα οποία θα ασχοληθήκαμε, το «Άξιον εστί» και τη «Ρωμιοσύνη», με βάση τις οδηγίες της εκπαιδευτικού.

Στη συνέχεια τους ζητήσαμε να μεταφέρουν τα ποιήματα σε αρχείο Επεξεργαστή κειμένου και με τη λειτουργία *εισαγωγή-σχόλιο* να σημειώσουν δίπλα στα ποιήματα τα σχόλια της ομάδας τους με βάση τους παρακάτω άξονες:

- τα στοιχεία του ελληνικού φυσικού περιβάλλοντος (τοπίο, χλωρίδα, πανίδα) ή / και
- του αστικού/ανθρωπογενούς που αναφέρονται σε αυτά

Κατόπιν οι μαθητές μετέφεραν τα στοιχεία που σημειώθηκαν σε έναν πίνακα του Επεξεργαστή κειμένου. Έγραψαν σύντομα τις παρατηρήσεις τους για τη σχέση του ποιητή με την πατρίδα σε αρχείο word.

Ως ατομική εργασία για το σπίτι, δόθηκε το [φύλλο εργασίας 1](#). Με αυτό ζητήθηκε η αξιοποίηση και επιλογή στοιχείων από ιστοσελίδες για σύνθεση ενός **εισαγωγικού σημειώματος για κάθε ποιητή**. Επίσης, οι μαθητές αναζήτησαν σε

αξιόπιστες ιστοσελίδες βιογραφικά στοιχεία των δύο ποιητών και τα μετέφεραν σε χρονογραμμή.

Επιδιώχθηκε έτσι (και αξιολογήθηκε στη συνέχεια), αφού εντοπίσουν το αξιόπιστο υλικό που ζητήθηκε, το επιλέξουν και το διαμορφώσουν, να γνωρίσουν την **προσωπικότητα** και τα βασικά γνωρίσματα του ποιητικού έργου των δύο δημιουργών και τα στοιχεία που καθιστούν το **έργο τους νεωτερικό**. Επίσης, επιδιώχθηκε να αντικρίσουν τα ποιήματα **μέσα στην ιστορικότητά τους**, μέσα στο ιστορικό πλαίσιο δηλαδή που δημιουργήθηκαν αυτά.

3^η -4^η ώρα

Παρουσιάστηκαν κάποια από τα σημειώματα που γράφτηκαν ως εξής: κάθε ομάδα ξεκίνησε με έναν εκπρόσωπό της που διάβασε το σημείωμά του. Τα υπόλοιπα μέλη της συμπλήρωσαν στη συνέχεια στοιχεία που αυτός δεν είχε αναφέρει. Κατ' αυτήν την έννοια περάσαμε από την ατομική εργασία στην ομαδική και οι μαθητές δε λειτουργούν ανταγωνιστικά. Κοινός στόχος κάθε ομάδας, που έχει εκφραστεί ρητώς εξ αρχής, ήταν να ενημερώσει κατά το δυνατόν πληρέστερα την άλλη για τον ποιητή με τον οποίο ασχολήθηκε. Αυτή η παράμετρος ελήφθη υπόψη και κατά την αξιολόγηση της εργασίας της.

Στη συνέχεια δόθηκε το [φύλλο εργασίας 2](#).

Οι εργασίες των μαθητών αφορούσαν την:

- Επιλογή ενός αποσπάσματος που τους άρεσε και μεταφορά σε συννεφώλεξο, για τη μελέτη των λέξεων και εικασίες για την επιλογή τους. Ζητήθηκε να αιτιολογήσουν τις επιλογές τους.
- Μετατροπή ενός αποσπάσματος σε πολυτροπικό κείμενο. Με υπερδεσμούς από επιλεγμένες λέξεις μεταβαίνουμε σε εικόνες. Απαγγελία του ποιητή, πίνακες, τραγούδια.

Στόχος με τις παραπάνω εργασίες ήταν, με τη αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. να προσλάβουν οι μαθητές καταρχάς τα ποιήματα, να ανιχνευθούν οι ανταποκρίσεις τους σε αυτά, να εκφράσουν εντυπώσεις, σκέψεις και συναισθήματα που τους γεννήθηκαν από τις πρώτες αναγνώσεις και να τα αισθητοποιήσουν στα πολυτροπικά κείμενα που θα δημιουργήσουν. Από το εξωκειμενικό πλαίσιο περάσαμε έτσι στα ίδια τα κείμενα, που γεννούν εντυπώσεις και ανταποκρίσεις.

Ως ατομική εργασία στο σπίτι ζητήθηκε να εντοπίσουν οι μαθητές τα χαρακτηριστικά της νεωτερικής ποίησης μέσα από την επίσκεψη στα σχετικά

λήμματα στις «Ψηφίδες» του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. Προβλήθηκε η σχετική σελίδα και ακούσαμε τις προτάσεις των μαθητών για τα λήμματα που ενδεχομένως θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν.

Στη συνέχεια διανείμαμε κάποια από αυτά στους μαθητές και τους προτείναμε να αξιοποιήσουν λογισμικά γραφείου (επεξεργαστή κειμένου ή προβολής παρουσιάσεων), ώστε να καταγράψουν τα χαρακτηριστικά, για παράδειγμα, του υπερρεαλισμού, και να τα παρουσιάσουν σύντομα την επόμενη φορά στους συμμαθητές τους.

5^η ώρα

Από τις εργασίες που είχαν εκπονηθεί στο σπίτι, οι μαθητές είχαν έρθει σε επαφή με τα γνωρίσματα της νεωτερικής ποίησης. Τα καταγράψαμε, με τη βοήθειά τους, και κατευθυνόμενο διάλογο στον πίνακα. Εστίασαμε στα γνωρίσματα του υπερρεαλισμού, προετοιμάζοντας την εργασία που θα ακολουθούσε. Παράλληλα, συλλέξαμε τα αρχεία που ετοίμασε κάθε μαθητής στο σπίτι του, ώστε να τα αξιολογήσουμε.

Κατά το δεύτερο μισό της τέταρτης ώρας κάθε ομάδα συνέγραψε ένα ποίημα με στοιχεία νεωτερικά και θέμα την Ελλάδα. Γι' αυτό το σκοπό δόθηκε το [φύλλο εργασίας 3](#).

Τρίτη φάση - Μετά την ανάγνωση

6^η ώρα

Την έκτη ώρα παρουσιάστηκαν οι χαρακτηριστικότερες από τις ατομικές εργασίες που είχαν εκπονήσει οι μαθητές πριν από την πέμπτη ώρα και στο μεταξύ τις έχει αξιολογήσει η εκπαιδευτικός, φροντίζοντας να τις επιστρέψει εγκαίρως στους μαθητές, για να τις βελτιώσουν με βάση τις υποδείξεις της. Οι μαθητές παρενέβησαν διορθωτικά στο υλικό τους, προκειμένου να το οριστικοποιήσουν.

Ακούστηκαν τα ποιήματα των ομάδων και ακολούθησε συζήτηση σχετικά με αυτά.

Στο τελευταία δεκάλεπτο της 6ης ώρας οι μαθητές και η διδάσκουσα αναστοχάστηκαν ως προς:

- Τον βαθμό επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί
- Τον τρόπο λειτουργίας των ομάδων
- Το βαθμό αλλαγής της ταυτότητας του κάθε μαθητή, αλλά και του καθηγητή
- Τη συμβολή των Νέων Τεχνολογιών στη διδακτική πράξη

Παρά τις δυσκολίες από το καινοφανές του εγχειρήματος, καθώς ήταν η πρώτη φορά που στο συγκεκριμένο τμήμα εφαρμοζόταν σενάριο με χρήση Τ.Π.Ε. και ομαδοσυνεργατική μέθοδο, η διδακτική αυτή πρόταση αποτιμήθηκε θετικά από τους μαθητές.

Αξιολόγηση

Η τελική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της 6^{ης} ώρας. Οι μαθητές έκριναν και συνέκριναν το αποτέλεσμα της δικής τους εργασίας και της άλλης ομάδας με βάση τα κριτήρια που είχαν τεθεί από την 1^η ώρα της διδακτικής παρέμβασης, προβαίνοντας σε **αυτο-αξιολόγηση** και **ετερο-αξιολόγηση**.

Η εκπαιδευτικός με τα ίδια κριτήρια αξιολογούσε καθ' όλη τη διάρκεια του σεναρίου τόσο τις εργασίες όσο και τη λειτουργικότητα του σεναρίου και τα στάδια της μαθησιακής διαδικασίας, ώστε να προβεί στο μέλλον στις αναγκαίες βελτιώσεις όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, τους στόχους, το επίπεδο της συνεργασίας κ.ά.

Στ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1

- Μελετήστε το «Άξιον Εστί» του Ελύτη, αφού το εντοπίσετε σε, κατά τη γνώμη σας, αξιόπιστο διαδικτυακό τόπο.
- Μελετήστε τη «Ρωμιοσύνη» του Ρίτσου, αφού εντοπίσετε το ποίημα σε, κατά τη γνώμη σας, αξιόπιστο διαδικτυακό τόπο.

➤ Να μεταφέρετε τα ποιήματα σε αρχείο Επεξεργαστή κειμένου και με τη λειτουργία *εισαγωγή-σχόλιο* να σημειώσετε δίπλα στα ποιήματα τα σχόλια της ομάδας σας με βάση τους παρακάτω άξονες:

- τα στοιχεία του ελληνικού φυσικού περιβάλλοντος (τοπίο, χλωρίδα, πανίδα)
 - ή αστικού/ανθρωπογενούς που εντοπίζουμε στα ποιήματα.
- Στη συνέχεια να μεταφέρετε τα στοιχεία που σημειώθηκαν σε πίνακα.
- Κατόπιν, να γράψετε σύντομα τις παρατηρήσεις σας σχετικά με τη **σχέση του ποιητή με την πατρίδα** σε αρχείο word.

Για εργασία στο σπίτι

- Ας αναζητήσουμε σε αξιόπιστες ιστοσελίδες βιογραφικά στοιχεία των δύο ποιητών και να τα μεταφέρουμε σε χρονογραμμή με την εφαρμογή timetoast.
- Αναζητήστε, επίσης, ερμηνευτικά σχόλια για το έργο κάθε ποιητή, ώστε να συνθέσετε ένα εισαγωγικό σημείωμα για καθέναν από αυτούς.

Φύλλο εργασίας 2

- Μεταβείτε σε εφαρμογή δημιουργίας συννεφόμενου. Αντιγράψτε στο πλαίσιο υποδοχής του κειμένου ένα μέρος του ποιήματος και γράψτε σε κείμενο word τα συμπεράσματά σας.
- Ψάξτε σε αξιόπιστους ιστότοπους μελοποιήσεις των ποιημάτων που μελετήσατε, ή απαγγελίες των ποιημάτων από τον ίδιο τον ποιητή ή άλλους καλλιτέχνες. Δημιουργήστε υπερδεσμούς με στίχους των ποιημάτων ή τον τίτλο τους.
- Επισκεφθείτε τους ιστοχώρους Πινακοθηκών και αναζητήστε ζωγραφικούς πίνακες που θεωρείτε πως θα μπορούσαν να εκφράζουν στίχους από τα ποιήματα που μελετήσατε. Αποθηκεύστε τις φωτογραφίες των ζωγραφικών πινάκων που εντοπίσατε αντιστοιχίζοντάς τους με στίχους από τα ποιήματα που εξετάσατε.

Φύλλο εργασίας 3

Να συνεργαστείτε με τους συμμαθητές της ομάδας σας και να γράψετε ένα δικό σας υπερρεαλιστικό ποίημα, λαμβάνοντας υπόψη ότι κύρια γνωρίσματα του υπερρεαλισμού είναι:

- α) το σπάσιμο της παραδοσιακής αισθητικής του στίχου,
- β) η απόλυτη ελευθερία στο λεξιλόγιο και οι απρόσμενοι συνδυασμοί λέξεων,
- γ) οι εντυπωσιακές εικόνες και
- δ) στοιχεία, όπως το όνειρο, ο έρωτας, το χιούμορ, το παράλογο.

H. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ο/η συνάδελφος που επιθυμεί μπορεί να αφιερώσει δύο επιπλέον ώρες κατά την εφαρμογή του σεναρίου: μία επιπλέον για τη μελέτη των χαρακτηριστικών της νεωτερικής ποίησης και μία για την εύρεση και αξιοποίηση του πολυμεσικού υλικού και τη δημιουργία του συννεφόμεξου ή της χρονογραμμής μέσα στο εργαστήριο, με παράλληλη εστίαση στα ίδια τα ποιήματα.

Θ. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά την εφαρμογή είχαν σχέση με τη χρήση του προγράμματος επεξεργασίας εικόνων και των άλλων εφαρμογών, όπως το tagxedo, αλλά μπόρεσαν να εξομαλυνθούν με τη συνεργασία του καθηγητή Πληροφορικής του σχολείου και με την αφιέρωση πρόσθετου διδακτικού χρόνου για την εξοικείωση των μαθητών με τις δυνατότητες αυτών των προγραμμάτων. Κινητοποιήθηκαν και οι λιγότερο επιμελείς μαθητές και ασχολήθηκαν με το μάθημα με εξαιρετικό ενδιαφέρον. Συγκινήθηκαν από την αγάπη των ποιητών για την πατρίδα και από τη μελέτη ολόκληρου έργου κι όχι αποσπάσματος.

I. ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Ενδεικτικά παρατίθεται το ποίημα που παρήγαγε μία από τις ομάδες στην τάξη μετά τη μελέτη του «Άξιον εστί» του Ελύτη. Ακολουθεί το συννεφόμεξο της ομάδας. Οι μαθήτριες/ές δήλωσαν ότι το «θαύμασα» που αποτυπώθηκε με μεγάλα γράμματα σε αυτό τους έδωσε, ανάμεσα στα άλλα, τον κεντρικό άξονα για τη δική τους δημιουργία:

I. Το δικό μας δημιούργημα εμπνευσμένο από την ποίηση του Ελύτη

ΑΥΤΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ Ο ΜΙΚΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας
Με τον ήλιο του τον άσπρο
τις ακτίνες που θυμίζουν σταλακτίτες

Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας
Που σαν τον ήλιο του ήλιο δεν γνώρισε άλλη γη

Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας
Που με λουλούδια τα παιδιά του γέμισε

Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας
Που με αγκάθια τα πουλιά του τρύπησε

Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας
Που έχει μάθει απ' τις στάχτες να γεννιέται

Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας
Με τα πέτρινα βραχάκια του
Να αράζουν στα νερά του

Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας
Που η αλμύρα και τα κύματα θυμίζουν τ' όνομα του

Κόσμος βαθύς κι απέραντος με το βαθύ γαλάζιο
Απ' το νερό ως τ' ουρανού τη σκάλα
Μάτια θλιμμένα που με το κρίνο ξυπνούν.
Κι η ελιά λεβέντισσα στο χώμα στέκει αψηγή, ελληνική
Δίνει το λάδι στου παιδιού το χέρι
Να γίνει κυπαρίσσι, η μάνα να καμαρώσει.

Κι ο αέρας ο ζεστός, κ' η αλμύρα του νησιού
και τ' άσπρο το σοκάκι που η γιαγιά ποτίζει το βασιλικό

του κόσμου αυτού του μικρού που είν' τα μέγιστα!

Γεννιέσαι και ζεις μες στα νερά του

Ξυπνάς, νιώθεις, ακούς, βλέπεις, μυρίζεις, αισθάνεσαι, ερωτεύεσαι, αγαπάς,
κοιμάσαι στο δικό του όνομα

ΕΣΥ...Ο ΚΟΣΜΟΣ Ο ΜΙΚΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

